

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Asan/17/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200834
Dátum vydania rozhodnutia: 11.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8016200834.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členov senátu JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu: Mgr. J. A., bytom M., zastúpeného: JUDr. Igorom Burgerom, bytom Vágonárska 93, Poprad, proti sťažovateľovi (predtým žalovaný): Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1665417/2016/Ne zo dňa 2. novembra 2016, v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4S/44/2016-36 zo dňa 11. júla 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4S/44/2016-36 zo dňa 11. júla 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom súde

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. 1665417/2016/Ne zo dňa 2. novembra 2016, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Colného úradu Prešov č. 689670/2016 zo dňa 2. mája 2016, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania daňového priestupku podľa § 41a ods. 1 písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov (ďalej len „zákon č. 106/2004 Z. z.“), keďže nepreukázal pôvod alebo spôsob nadobudnutia tabakových výrobkov, ktoré sa u neho nachádzali, a to bez ohľadu na to, či nakladal s tabakovými výrobkami ako s vlastnými. Žalobca sa priestupku dopustil tým, že dňa 19. marca 2015 Colný úrad Košice po kontrole osobného motorového vozidla značky Audi A4 kombi evidenčného čísla W., ktoré sa nachádzalo na cestnej komunikácii medzi obcami Bystrany a Olcnavá, v smere od obce Olcnavá, a ktorého vodičom bol žalobca, zistil, že sa v menovanom vozidle nachádzal tabak voľne balený v igelitových vrecúškach o hmotnosti v rozpätí od 0,404 kg do 0,442 kg, v celkovom množstve 25,18 kg, v počte 60 ks. Z celkového zisteného množstva 25,18 kg tabaku bol žalobca vlastníkom 12,59 kg tabaku, na ktorý

colnému úradu nepreukázal pôvod alebo spôsob jeho nadobudnutia. Colný úrad Prešov za toto protiprávne konanie žalobcovi uložil podľa § 41a ods. 2 písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z. pokutu vo výške 200,- Eur.

2. Krajský súd sa s názorom žalovaného nestotožnil a svoj záver o potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného založil na nezákonnosti dôkazu. Výslovil, že celé konanie je odvodené od nezákonného postupu príslušníkov Obvodného oddelenia Policajného zboru Spišské Vlachy (ďalej len „OO PZ Spišské Vlachy“). Mal za to, že ak z dôvodu nezákonnosti postupu príslušníkov OO PZ Spišské Vlachy nemohol byť získaný dôkaz pre jeho absolútnu neúčinnosť použitý pre trestné stíhanie, ktoré bolo následne aj uznesením Kriminálneho úradu finančnej správy, odbor colnej a daňovej kriminality, pobočka Východ Košice (ďalej len „KÚFS Košice“) zo dňa 10. septembra 2015 č. ČVS: KÚFS-16/7055-SV-2015 z toho dôvodu zastavené, je neprijateľné, aby takýto nezákonne získaný dôkaz mohol byť podkladom pre správne trestanie. Poukazujúc na zásadu reformatio in peius, konštatoval, že došlo postupom správnych orgánov k zmene k horšiemu v neprospech žalobcu, čo považoval za ústavne nekonformné.

3. Správny súd zastával názor, že bolo povinnosťou správnych orgánov prihliadnuť na zásadu zákazu reformatio in peius (§ 322 Trestného zákona - zákaz zmeny k horšiemu) a zásadu beneficium cohaesionis (§ 324 Trestného zákona - dobrodenie v prospech) aj v správnom konaní. Uviedol, že bolo povinnosťou obidvoch správnych orgánov z týchto zásad vychádzať a prihliadnuť pri posudzovaní daného prípadu na opatrenie Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves zo dňa 7. augusta 2015 č. 1PV199/15/8810-13 a konštatovanú nezákonnosť získania dôkazov, ktorá sa prenáša aj na každý ďalší dôkaz, ktorý bol od nezákonne získaného dôkazu odvodený.

4. Ako podstatnú vyhodnotil námietku žalobcu, že postup a rozhodnutia obidvoch správnych orgánov sú v rozpore so základnými zásadami trestného konania, ako aj poukaz na uznesenie KÚFS Košice ČVS: KÚFS-16/7055-SV-2015 zo dňa 10. septembra 2015, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie z dôvodu, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Za relevantnú pokladal aj námietku absurdnosti právneho záveru obidvoch správnych orgánov, ktorý mal spočívať v tom, že ten istý dôkaz (vec - tabak) je v konaní o prečine považovaný za nezákonne získaný pre nesprávny procesný postup jeho získania, avšak v konaní o priestupku je považovaný za zákonne získaný. V súvislosti s tým poukázal aj na namietanú nulitu všetkých následných úkonov, vrátane úkonov orgánov priestupkového konania.

5. Zdôraznil, že trestanie za správne delikty musí podliehať rovnakému režimu ako trestanie za trestné činy a v tomto zmysle je potrebné vykladať všetky záruky, ktoré sa podľa vnútroštátneho práva poskytujú obvinenému z trestného činu. Ďalej uviedol, že z týchto dôvodov nie je rozhodné, či pozitívne právo označuje určité deliktne konanie za trestný čin alebo za správny delikt. Toto vyplýva aj z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý vykladá ustanovenie článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako dopadajúce aj na správne trestanie. Európsky súd pre ľudské práva napríklad vo svojom rozsudku vo veci Öztürk proti Nemecku zo dňa 21. februára 1984 uvádza, že by bolo proti zmyslu a účelu uvedeného článku 6, ktorý zaručuje každému, kto je obvinený z trestného činu určité základné práva súvisiace s právom na spravodlivý proces, keby štát mohol z jeho pôsobnosti vyňať priestupky.

6. Zároveň považoval za potrebné vyjadriť sa aj k námietkam žalovaného uvedeným v písomnom vyjadrení k žalobe, kde tento namietal nedostatok náležitostí žaloby. V tejto súvislosti správny súd poukázal na § 195 SSP, ktorý ustanovuje, že správny súd nie je viazaný v konaní vo veciach správneho trestania rozsahom a dôvodmi žaloby. Z tohto ustanovenia vyplýva, že správny súd bez ohľadu na rozsah a dôvody žaloby, má povinnosť zaoberať sa otázkou zistenia skutočného stavu veci, otázkami zániku zodpovednosti za správny delikt, ale aj otázkami druhu a výšky sankcie z toho hľadiska, či nevybočila z rozsahu správnej úvahy danej orgánu verejnej správy v znení zákona.

II.

Obsah kasačnej sťažnosti

7. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť, vytýkajúc krajskému súdu, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Sťažovateľ nesúhlasil so záverom krajského súdu o závažnom procesnom pochybení správcu dane spočívajúcom v nezákonnosti získania dôkazov, a to práve nezákonným postupom príslušníkov OO PZ Spišské Vlachy. Namietal, že v danom prípade prehliadku predmetného osobného motorového vozidla so zistením, že sa v ňom nachádza tabak a súčasne s jeho zaistením, vykonala v zmysle svojich oprávnení o vykonaní daňového dozoru až privolaná hliadka colného úradu Košice ako vecne príslušný správca dane. Zdôraznil, že o uvedenej skutočnosti svedčí zápisnica Colného úradu Košice č. 1095691/1/124544/2015 zo dňa 19. marca 2015 o vykonaní daňového dozoru v zmysle § 39 zákona č. 106/2004 Z. z., do ktorej sa samotný žalobca, aj so svojím spolocestujúcim Ing. R. B., na otázky colného úradu vyjadrili, že ide o tabak, ktorý je ich vlastníctvom s tým, že ho majú pre vlastnú spotrebu, pričom jeho pôvod a spôsob nadobudnutia nevedia preukázať v súlade so zákonom č. 106/2004 Z. z. Rovnako tak predmetný tabak bol, ako tovar zaistený v zmysle § 22 ods. 1 zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 652/2004 Z. z.“) Colným úradom Košice, o čom bolo žalobcovi vydané potvrdenie o zaistení tovaru č. 1095691/1/124547/2015 zo dňa 20. marca 2015. S ohľadom na uvedené pokladal za zrejmé, že policajná hliadka OO PZ Spišské Vlachy predmetné motorové vozidlo, v ktorom sa tabak nachádzal len zastavila, ale samotnú prehliadku vozidla neuskutočnila, pričom za týmto účelom privolala hliadku Colného úradu Košice. Správne mu následne vyčítal, že touto skutočnosťou sa vôbec nezaoberal, hoci sťažovateľ na tieto skutočnosti upozornil vo svojom vyjadrení k žalobe č. 181992/2017/Ne zo dňa 27. februára 2017. V uvedenom videl rozpor v postupe správneho súdu s § 197 SSP, podľa ktorého bolo povinnosťou krajského súdu vychádzať zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy. Ďalej mu vyčítal, že krajský súd si za týmto účelom v zmysle § 197 SSP v súvislosti s doplnením dokazovania nevyžiadal originál úplného trestného spisu, aby skutočnosti, na podklade ktorých rozhodol, si mohol v ich úplnosti overiť.

9. Súčasne namietal neúplnosť a nedostatočnosť napadnutého prvostupňového rozsudku krajského súdu, ktorý sa vyššie uvedenými námietkami sťažovateľa, vznesenými vo vyjadrení č. 181992/2017/Ne zo dňa 27. februára 2017 k žalobe, vôbec nezaoberal a tieto v rozsudku nijako nevyhodnotil. Krajský súd tak podľa žalovaného opomenul zákonom požadovanú náležitosť odôvodnenia rozsudku správneho súdu podľa § 139 ods. 2 SSP, v zmysle ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd aj posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, pričom správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Pripomenul, že nedostatočným a neúplným odôvodnením rozsudku o námietkach účastníka sa porušuje jeho základné právo na spravodlivý proces. Tvrdil teda, že krajský súd svojím rozsudkom porušil jeho právo na riadne odôvodnenie, ktoré je súčasťou základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tým porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces.

10. Za nesprávny označil aj právny názor krajského súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku, že bolo povinnosťou oboch správnych orgánov prihliadnuť pri posudzovaní daného prípadu na opatrenie Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves č. 1PV199/15/8810-13 zo dňa 7. augusta 2015, nakoľko mal za to, že nie je objektívne, aby sa správny orgán, ktorý nie je orgánom činným v trestnom konaní, riadil pri posúdení veci v správnom konaní pokynmi dozorujúceho prokurátora v trestnom konaní, ktorými tento riadi konkrétneho vyšetrovateľa ako orgán činný v trestnom konaní. V uvedenom videl nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom.

11. Rovnako tak namietal nesprávnosť záveru správneho súdu, že bolo povinnosťou žalovaného prihliadnuť na zásadu zákazu reformatio in peius a zásadu beneficium cohaesionis aj v správnom konaní, keďže tieto zásady trestného konania vyjadrené v Trestnom poriadku nemožno aplikovať na dané

priestupkové konanie. Následne namietal, že správny súd nijako nevysvetlil súvis zásady beneficium cohaesionis s prejednávanou vecou, nakoľko táto zásada spočíva v tom, že rozhodnutie, proti ktorému podala opravný prostriedok len jedna z oprávnených osôb, možno zmeniť aj v prospech ďalších osôb, aj napriek tomu, že tieto osoby opravný prostriedok nepodali. Taktiež dal do pozornosti, že na prejednávajúcu vec nemožno aplikovať ani zásadu zákazu reformatio in peius, spočívajúcu v zákaze zmeny rozsudku v neprospech obžalovaného v prípade, ak je rozsudok zrušený len v dôsledku opravného prostriedku, podaného v prospech obžalovaného, pričom táto zásada sa ex lege môže uplatniť iba v prípade, ak opravné konanie prebieha na základe opravného prostriedku v jeho prospech, z čoho je zrejma nemožnosť použitia tejto zásady v predmetnej veci.

12. Poukázal aj na námietku, ktorú vzniesol vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe, doručenom súdu dňa 2. marca 2017, v ktorom namietal spôsobilosť a právnu kvalifikovanosť podanej žaloby žalobcu v tej podobe, v akej bola súdu predložená na jej prejednanie a rozhodnutie, pretože žalobca v žalobnom návrhu žiadal krajský súd, aby zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie colného úradu v celom rozsahu a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, pričom však v celom texte podanej žaloby neuvádza ani slovne ani paragrafovo, z akých zákonných dôvodov takéto zrušenie oboch žalobou napadnutých administratívnych rozhodnutí žiada, naopak zmätočne v petite žaloby uviedol ako dôvody zrušenia § 195 písm. a/, c/ SSP, preto sťažovateľ žalobu označil za neurčitú a právne nedostatočnú. V tejto súvislosti namietal aj nerovné postavenie svojej procesnej strany v konaní pred správnym súdom oproti právnemu postaveniu žalobcu, čo súčasne podľa žalovaného predstavuje rozpor s § 5 ods. 9 prvá veta SSP, v zmysle ktorého majú účastníci konania v konaní pred správnym súdom rovné postavenie. Porušenie tejto zásady videl žalovaný taktiež v tom, že krajský súd opomenul postup podľa § 59 ods. 1 SSP a neúplnosť ako aj nezrozumiteľnosť podanej žaloby sa nepokúsil odstrániť vydaním uznesenia, v ktorom by žalobcu vyzval, aby podanie doplnil a opravil v lehote podľa § 58 ods. 2 SSP. Predmetné pochybenie malo podľa žalovaného súčasne za následok porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Rovnako tak nesúhlasil s tým, ako sa s touto námietkou vysporiadal správny súd, ktorý vyslovil, že nie je v konaní vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby v zmysle § 195 SSP.

13. V závere kasačnej sťažnosti poukázal na rozpor časti odôvodnenia napadnutého rozsudku s jeho výrokovou časťou, keďže v odôvodnení správny súd uviedol, že zrušil rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, nakoľko obe vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, hoci vo výroku napadnutého rozsudku správny súd uvádza, že zrušuje len rozhodnutie žalovaného č. 1665417/2016/Ne zo dňa 2. novembra 2016. S ohľadom na uvedené namietal nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť prvostupňového rozsudku súdu aj v tejto jeho časti.

III.

Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti

14. Žalobca v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol túto zamietnuť. Vyjadril nesúhlas s tvrdením žalovaného, že správny orgán nie je povinný riadiť sa pokynmi a inštrukciami dozorujúceho prokurátora, pričom zo spisového materiálu je podľa žalobcu zrejme, že nešlo o pokyn prokurátora, ale o zákonný záver vo forme opatrenia o nezákonnom postupe polície. S ohľadom na uvedené označil za správne rozhodnutie krajského súdu, ktoré je podľa žalobcu v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ako aj rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých sa zaoberal nezákonnosťou dôkazu.

IV.

Právne hodnotenie kasačného súdu

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) sa najprv zaoberal formálnymi náležitosťami kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je podaná včas (§

443 ods. 2 písm. a/ SSP), osobou oprávnenou podať kasačnú sťažnosť (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP) a obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP).

16. Následne kasačný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, podľa § 137 ods. 4 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

17. Podľa ust. § 440 písm. f/ a g/ SSP, kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. V prejednávanej veci predmetom skúmania kasačného súdu bol rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4S/44/2016-36 zo dňa 11. júla 2017 z hľadiska posúdenia, či vec bola krajským súdom správne právne posúdená z dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti.

19. Z administratívneho spisu kasačný súd zistil, že dňa 19. marca 2015 prijal Colný úrad Košice telefonické oznámenie od OO PZ Spišské Vlachy o poskytnutie súčinnosti pri kontrole osobného motorového vozidla zn. Audi A4 kombi zelenej metalízy s ev. č. W., ktoré hliadka zastavila na cestnej komunikácii medzi obcami Bystrany a Olcnavá, v smere od obce Olcnavá, pričom vodičom tohto motorového vozidla bol žalobca, spolujazdcom bol Ing. R. B. Hliadka OO PZ Spišské Vlachy pri kontrole zistila väčšie množstvo tabaku, ktorý môže podliehať spotrebnej dani z tabakových výrobkov, z ktorého dôvodu kontaktovala Colný úrad Košice ako vecne a miestne príslušný. Hliadka colného úradu vykonala kontrolu motorového vozidla a zistila, že sa vo vozidle nachádza väčšie množstvo tabaku v igelitových vrecúškach bez označenia kontrolnou známkou a bez etiketít. Následne sa presunula spolu s vyšetrovateľom KÚFS Košice a príslušníkmi OO PZ Spišské Vlachy na OO PZ Spišské Vlachy, kde bol tabak za prítomnosti žalobcu a spolucestujúceho Ing. R. B. prerátaný a zväžený. Bolo zistené, že v motorovom vozidle sa nachádzalo spolu 25,18 kg tabaku. Žalobca aj s Ing. B. dobrovoľne tabak vydali a vyhlásili, že každému patrí presná polovica z uvedeného množstva, t.j. 12,59 kg. Tieto skutočnosti vyplývajú aj zo zápisnice Colného úradu Košice o vykonaní daňového dozoru č. 1095691/1/124544/2015 zo dňa 19. marca 2015. Colný úrad Košice súčasne žalobcovi uložil povinnosť predložiť do 8 kalendárnych dní odo dňa spísania zápisnice, t. j. do 27. marca 2015, nadobúdacie doklady k zistenému tabaku.

20. Colný úrad Košice vydal dňa 18. mája 2015 rozhodnutie č. 1095691/1/202448/2015 o zabezpečení predmetného tabaku v množstve 12,59 kg, keďže žalobca nevedel preukázať pôvod a spôsob jeho nadobudnutia v súlade so zákonom č. 106/2004 Z. z. Nakoľko uvedené skutočnosti zakladajú podozrenie, že týmto konaním mal žalobca naplniť skutkovú podstatu priestupku v zmysle § 41a ods. 1 písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z., Colný úrad Prešov Oznámením č. 273949/2016 zo dňa 14. marca 2016 žalobcovi oznámil začatie priestupkového konania vo veci podozrenia z porušenia daňových predpisov a súčasne priestupok so žalobcom prejednal na ústnom pojednávaní dňa 21. apríla 2016, o čom bola colným úradom spísaná Zápisnica o ústnom pojednávaní č. 517456/2016 zo dňa 21. apríla 2016. Následne dňa 02. mája 2016 Colný úrad Prešov vydal rozhodnutie č. 689670/2016, ktorým uznal žalobcu vinným zo spáchania priestupku podľa § 41a ods. 1 písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z., ktorého sa dopustil tým, že nevedel v súlade so zákonom č. 106/2004 Z. z. preukázať pôvod alebo spôsob nadobudnutia tabakových výrobkov - tabaku spolu v množstve 25,18 kg, zistených dňa 19. marca 2015 v priestore motorového vozidla zn. Audi A4 kombi, ev.č. W., ktorého je vlastníkom, a to bez ohľadu na to, či nakladá alebo nakladal s týmto tabakom ako s vlastným. Žalobcovi bola podľa § 41a ods. 2 písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z. za spáchanie tohto priestupku uložená pokuta v sume 200,- Eur a podľa § 1 písm. a/ vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 411/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov konania o priestupku povinnosť zaplatiť trovy konania v sume 16,- Eur.

21. Žalobca v odvolaní proti uvedenému rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa namietal, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nepravdivých tvrdení a dôkazov na základe nepotvrdených domniek, účelovo hodnotených výlučne v jeho neprospech. Mal za to, že colný úrad nepostupoval v súlade so zákonom, nevychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, čím došlo k porušeniu zásady materiálnej pravdy, čo odôvodnil poukazom na výsledky odbornej expertízy odobratých vzoriek tabaku vykonanej Colným laboratóriom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky - Protokol o skúške č. VOE-1752, 1753/15 zo dňa 3. júla 2015, ktorou bolo zistené, že vo vzorkách bola zistená prítomnosť nikotínu. Správne orgánu prvého stupňa však vyčítal, že neboli vykonané skúšky potrebné na nomenklatúrne zatriedenie vzoriek a posúdenie, či ide o tabak na fajčenie, pretože predmetné vzorky boli napadnuté plesňou, čím nebolo expertízne preukázané, že sa jedná o tabak na fajčenie, ktorý je predmetom dane podľa zákona č. 106/2004 Z. z. Namietal, že uvedeným bolo dané za pravdu jeho tvrdeniu, že tabak bol v kritický deň prepravovaný z dôvodu jeho uskladnenia na vhodnejšie miesto. Ďalej namietal absenciu základného znaku vymedzeného zákonom č. 106/2004 Z. z. v § 4 ods. 3 písm. c/, teda čo sa rozumie tabakom, ktorý podlieha spotrebnej dani, napriek čomu bol tento tabak podľa žalobcu svojvoľnou úvahou správneho orgánu posúdený ako tabak na fajčenie a z toho vyvedený záver, že podlieha zdaneniu.

22. Rozhodnutím žalovaného č. 1665417/2016/Ne zo dňa 02. novembra 2016 bolo podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) odvolanie žalobcu zamietnuté a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. 689670/2016 zo dňa 2. mája 2016 potvrdené.

23. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 106/2004 Z. z. predmetom dane sú tabakové výrobky vyrobené na daňovom území, dodané na daňové územie z iného členského štátu alebo dovezené na daňové územie z územia tretieho štátu.

24. Podľa § 4 ods. 3, písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie tabakom

1. tabak na fajčenie rezaný alebo inak rozdrobený, zvláknový alebo na pásy zlisovaný, určený alebo vhodný na fajčenie bez ďalšieho priemyselného spracovania,
2. tabakový zvyšok, ktorým je zvyšok z tabakových listov a vedľajšie produkty vzniknuté pri spracovaní tabaku alebo pri výrobe tabakových výrobkov, upravený na drobný predaj a ktorý bez ohľadu na účel použitia je možné fajčiť a ktorý nie je cigaretou podľa písmena a/ a cigarou alebo cigarkou podľa písmena b/,
3. tabak podľa bodov 1 a 2, na vlastnoručné zhotovenie cigariet, ak obsahuje viac ako 25% hmotnosti tabakových častíc so šírkou rezu užšou ako 1,5 mm.

25. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 106/2004 Z. z. tabakom sa na účely tohto zákona rozumie aj výrobok,

- a) ktorý pozostáva výlučne alebo čiastočne z iných látok ako tabak a ktorý spĺňa ostatné podmienky podľa odseku 3 písm. c) s výnimkou podľa odseku 7,
- b) ktorý nie je uvedený v odseku 3 písm. c), ak sa ponúka na

1. použitie alebo sa použije ako tabakový výrobok na fajčenie, alebo
2. iný účel ako na fajčenie a je vhodný na fajčenie a upravený na drobný predaj a určený na konečnú spotrebu.

26. Podľa § 41a ods. 1 písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z. priestupku sa dopustí fyzická osoba, ktorá nie je oprávnená na podnikanie, ak nevie preukázať v súlade s týmto zákonom pôvod alebo spôsob nadobudnutia tabakových výrobkov u nej zistených, ktoré sa u nej nachádzajú alebo ktoré sa u nej nachádzali, a to bez ohľadu na to, či nakladá alebo nakladala s tabakovými výrobkami ako s vlastnými.

27. Podľa § 41a ods. 2 písm. c/ zákona č. 106/2004 Z. z. colný úrad uloží pokutu za priestupok podľa odseku 1 písm. c/ do 33 193,91 €, najmenej však 66,38 Eur, a také tabakové výrobky zabezpečí.

28. Podľa § 41a ods. 6 veta druhá zákona č. 106/2004 Z. z. na priestupky a ich prejednávania sa

vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.

29. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 652/2004 Z. z.“) ak je dôvodné podozrenie, že vec, tovar alebo písomnosti súvisia s trestným činom alebo priestupkom spáchaným v súvislosti s porušením colných predpisov alebo s colným deliktom podľa osobitného predpisu, priestupkom alebo iným správnym deliktom podľa osobitného predpisu, alebo s porušením daňových predpisov alebo súvisia s trestným činom, priestupkom alebo iným správnym deliktom spáchaným v súvislosti s porušením predpisov o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a ak je to potrebné na zistenie skutkového stavu, colník je oprávnený ich zaistiť na vykonanie potrebných úkonov; zaistenie môže trvať len do rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní vo veci, pri priestupku alebo colnom delikte najviac 60 dní odo dňa zaistenia.

30. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, dospel k záveru, že námietka sťažovateľa týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom je dôvodná.

31. Vo vzťahu k uvedenej námietke dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g/ SSP vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

32. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku, ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

33. Nakoľko v posudzovanej veci spornú otázku v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu predstavuje posúdenie zákonnosti procesného postupu správcu dane pri získavaní dôkazov, považuje kasačný súd za potrebné zaoberať sa samotným pojmom „nezákonný dôkaz“.

34. Pod tento pojem je možné subsumovať či už nezákonne získaný dôkaz, alebo nezákonne vykonaný dôkaz. Prvým z uvedených je dôkaz, ktorý bol získaný porušením práv inej osoby. Vo vzťahu k druhému je možné konštatovať, že takýmto je dôkaz, pri vykonávaní ktorého súd porušil niektorý právny predpis. Rozdiel bude následne v jeho prípustnosti. Zatiaľ čo nezákonne vykonaný dôkaz nemôže byť podkladom pre súdne rozhodnutie, pretože boli porušené pravidlá dokazovania určené kogentnými normami, pri nezákonne získanom dôkaze nemôže súd jeho použitie v súdnom konaní automaticky vylúčiť. Za akýsi rámec pri určovaní toho, či nezákonný dôkaz správny súd pripustí alebo nie, možno považovať čl. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v spojení s § 5 ods. 1 SSP, ktorý preferuje teleologický výklad, ktorý musí byť zároveň ústavnokonformný. Správny súd teda musí posudzovať každú jednu zložku správneho súdneho konania a celé konanie spoločne v celom kontexte. Ak v konaní účastník navrhne použiť nezákonne získaný dôkaz, dochádza ku stretu dvoch záujmov. Jedným je záujem o správne zistenie skutkového stavu, ktorý je základom vecne správneho rozhodnutia. Týmto sa v správnom súdnom procese realizuje právo účastníka na spravodlivý proces, ktorý je garantovaný v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V týchto prípadoch môže byť povinnosť účastníka uniesť dôkazné bremeno podmienená práve vykonaním nezákonne získaného dôkazu. Druhým

je záujem o zadovážovanie dôkazov v súlade so zákonom. Správny súdny poriadok kategoricky neobmedzuje súd ustanovením zákazu vykonať dôkaz, ktorý bol získaný v rozpore so zákonom, a teda súd by vykonaním nezákonného dôkazu nekonal v rozpore so zákonom. Striktným nepripustením vykonania dôkazu, ktorý bol získaný tak, že došlo k porušeniu iných práv, by mohlo dôjsť k povýšeniu jedného záujmu nad druhý. Ich oddelené vnímanie zabezpečí to, že obidva budú chránené. Ak účastník použije nezákonne získaný dôkaz, pomôže objasneniu skutkového stavu a súd tak rozhodne spravodlivo, no v eventuálne ďalšom súdnom konaní, bude musieť účastník, ktorý tento dôkaz v rozpore so zákonom zadovážil, znášať dôsledky toho, že porušil zákon.

35. V nadväznosti na uvedené kasačný súd konštatuje, že nie je možné prisvedčiť správnosti záveru krajského súdu, ktorý v napadnutom rozsudku vyslovil, že celé konanie je odvodené od nezákonného postupu príslušníkov OO PZ Spišské Vlachy, preto ani získaný dôkaz (tabak) nemohol byť pre jeho absolútnu neúčinnosť použitý pre trestné stíhanie, teda nemôže byť prijateľné, aby takýto nezákonne získaný dôkaz mohol byť podkladom pre správne trestanie. S uvedeným sa kasačný súd nemôže stotožniť, nakoľko zo spisového materiálu je zrejmé, že postup pri získavaní dôkazu - zaistení tovaru (tabaku) bol vykonaný v súlade s § 22 ods. 1 zákona č. 652/2004 Z. z., keď zo Zápisnice o vykonaní daňového dozoru č. 1095691/1/124544/2015 Colného úradu Košice jednoznačne vyplýva, že zaistenie vecí - tabaku realizovali príslušníci colného úradu v zmysle svojich zákonom pridelených oprávnení, keď po privolaní hliadkou OO PZ Spišské Vlachy vykonali prehliadku osobného motorového vozidla, pri ktorej bol tabak nájdený a zaistený.

36. Preskúmaním veci tak kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd nepostupoval správne, keď svoje rozhodnutie zdôvodnil tvrdením o nezákonne získanom dôkaze - zaistení tovaru, ktoré je však v rozpore so zisteniami vyplývajúcimi z administratívneho spisu.

37. Kasačný súd rovnako tak nemohol za správny označiť záver krajského súdu, ktorý vyslovil, že bolo povinnosťou oboch správnych orgánov prihliadnuť pri posudzovaní daného prípadu na opatrenie Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves č. 1PV199/15/8810-13 zo dňa 7. augusta 2015. Vo vzťahu k uvedenému kasačný súd zdôrazňuje, že správne konanie od výsledku trestného konania nezávisí. Ide o dve samostatné konania, ktorých právnym základom môže byť to isté konanie jednotlivca, avšak ich závery na seba nenadväzujú.

38. Ďalej kasačný súd konštatuje, že sa nemohol stotožniť ani so záverom krajského súdu, že bolo povinnosťou správnych orgánov prihliadnuť na zásadu zákazu reformatio in peius v zmysle § 322 Trestného zákona a zásadu beneficium cohaesionis podľa § 324 Trestného zákona. S ohľadom na uvedené kasačný súd poukazuje na § 82 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ktoré ustanovuje, že v odvolacom konaní správny orgán nemôže zmeniť uloženú sankciu v neprospech obvineného z priestupku, ak nezistí nové podstatné skutkové okolnosti. Citované ustanovenie je vyjadrením zásady zákazu reformatio in peius, pričom z preskúmaných administratívnych rozhodnutí, ako aj postupu im predchádzajúceho je zrejmé, že správne orgány pri svojom rozhodovaní túto zásadu dôsledne rešpektovali. Ku aplikácii zásady beneficium cohaesionis kasačný súd poznamenáva, že túto nie je možné použiť v konaní s jediným účastníkom.

39. Opodstatnenou je aj kasačná námietka, spočívajúca v poukaze sťažovateľa na rozpor časti odôvodnenia napadnutého rozsudku s jeho výrokovou časťou, keďže v odôvodnení správny súd uviedol, že zrušil rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP, nakoľko obe vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z vyššie uvedeného vyplynulo, že krajský súd zrušil rozhodnutia oboch správnych orgánov. Z výroku rozsudku však takýto záver nevyplýva a uvedený rozpor medzi odôvodnením a výrokom napadnutého rozsudku zakladá jeho nepreskúmateľnosť. Za daných okolností kasačný súd považoval odôvodnenie napadnutého rozsudku za nekonzistentné a teda nepreskúmateľné. Úlohou kasačného súdu pritom nie je postupy a hodnotenia krajského súdu nahrádzať, resp. dopĺňať. V predmetnom prípade je treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky.

40. Na základe uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, pretože krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa doterajšej úpravy Občianskeho súdneho poriadku mohol Najvyšší súd Slovenskej republiky v prípade, ak zistil dôvodnosť podaného odvolania, aj sám zmeniť rozhodnutie krajského súdu a žalobu zamietnuť. Podľa novej právnej úpravy SSP to už nie je v zmysle § 462 SSP možné. Revízná právomoc zostala Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky zachovaná len v prípade, ak bola žaloba zamietnutá. Vzhľadom na okolnosť, že krajský súd nerozhodol uvedeným spôsobom, kasačný súd preto nemohol postupovať inak, ako pristúpiť k zrušeniu napadnutého rozsudku krajského súdu v zmysle § 462 ods. 1 SSP a vráteniu veci na ďalšie konanie.

41. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní vo veci opätovne rozhodnúť s poukazom na to, že právnym názorom kasačného súdu je krajský súd viazaný (§ 469 SSP). Krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania podľa § 467 ods. 3 SSP.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.